

GRAD ĐAKOVO

O okolišu ne dvoji,
otpad odvoji!

Europska unija
"Zajedno do fondova EU"

EUROPSKI STRUKTURNI
I INVESTICIJSKI FONDOVI

Operativni program
**KONKURENTNOST
I KOHEZIJA**

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Kohezijskog fonda

Odgovornim gospodarenjem otpadom čuvamo okoliš i ljudsko zdravlje i štedimo novac!

Svatko od nas prosječno proizvede 386 kg otpada tijekom jedne godine.

Suvremenim metodama moguće je ponovno iskoristiti gotovo sve vrste i količine otpada!

RED PRVENSTVA GOSPODARENJA OTPADOM

	SPRIJEČAVANJE	1
	PONOVNO KORIŠTENJE	2
	RECIKLIRANJE	4
	OPORABA	3
	ODLAGANJE	5

Grafičko oblikovanje, priprema i tisak: Fervens d.o.o.

Ilustracije i fotografije: www.shutterstock.com

Naklada: 6.000 kom

Za izdavača: Grad Đakovo

Godina izdanja: 2019.

SPRJEČAVANJE NASTANKA OTPADA

Najpoželjnija metoda u gospodarenju otpadom

korištenje proizvoda koji se mogu ponovo upotrijebiti (npr baterije koje omogućuju ponovno punjenje)

izbjegavanje suviše ambalaže; razumno kupovanje, kupovati samo ono što nam je zaista i potrebno; kupovanje robe s dužim vijekom upotrebe

korištenje recikliranih proizvoda (proizvodi od recikliranog papira, metala, stakla, drava ili plastike)

Donirajte predmete koje više ne upotrebljavate!

ODVOJENO PRIKUPLJANJE OTPADA

Odvojenim prikupljanjem otpada omogućuje se kruženje tvari i energije!

Za uspješno odvajanje otpada potrebno je pratiti pravila za svaku pojedinu vrstu otpadne tvari (prije odlaganja ambalažu u potpunosti isprazniti, razdvojiti različite sastavnice ambalaže po tipu otpadne tvari te odložiti u odgovarajući spremnik).

Odvojenim prikupljanjem otpada štedimo energiju, dolazi do očuvanja sirovina, izbjegava se odlaganje otpada i smanjuje onečišćenje okoliša!

PONOVNA UPOTREBA PREDMETA

Pronađite novu namjenu!

Ponovna upotrijebite stare predmete/ popravite oštećene predmete!

RECIKLIRANJE

Proces obrade otpadnih materijala i iskorištenih proizvoda radi dobivanja sirovina i energije za ponovno iskorištanje i uporabu.

Osnova uspješnog recikliranja je pravilno odvajanje otpada.

Univerzalni simbol recikliranja (Möbiusova petlja)

Tri strelice označavaju sakupljanje i odvajanje materijala, preradu prikupljenih materijala i izradu novih proizvoda te korištenje poizvoda od recikliranih materijala.

Najčešće vrste otpada koje nastaju u kućanstvima

— Staklo	— Metal	— EE otpad
— Papir i karton	— Plastika	— Krupni ili glomazni otpad
— Biootpadi	— Tekstilni otpad	

Oznake na ambalaži

Oznaka „Zelena točka“ označava da proizvođač proizvoda materijalno pomaže održivom gospodarenju otpadom

Oznaka „EU cvijet“ označava da proizvod zadovoljava visoki ekološki standard

Znak „Prijatelj okoliša“ garantira potrošaču da je proizvod zaista manje štetan za okoliš u usporedbi s drugim sličnim proizvodima

Oznaka za povratnu ambalažu

Eko oznaka za ambalažu koja se reciklira s brojčanom oznakom i slovnom skraćenicom za materijal od kojeg je ambalaža izrađena*

Oznaka sustava povratne naknade

* Prikaz materijala i pripadajućih slovnih skraćenica i brojčanih oznaka na ambalaži

MATERIJAL	KRATICA	OZNAKA
PLASTIKA		
polietilen tereftalat	PET	1
polietilen visoke gustoće	HDPE	2
polivinil-klorid	PVC	3
polietilen niske gustoće	LDPE	4
polipropilen	PP	5
polistiren	PS	6
ostali polimerni materijali	PC	7
PAPIR		
valovita ljepenka (karton)	PAP	20
ravna ljepenka (karton)	PAP	21
papir	PAP	22
METALI		
čelik	FE	40
aluminij	ALU	41
DRVENI MATERIJALI		
drvo	FOR	50
pluto	FOR	51
TEKSTILNI MATERIJALI		
pamuk	TEX	60
juta	TEX	61
STAKLO		
bezbojno staklo	GL	70
zeleno staklo	GL	71
smeđe staklo	GL	73
staklo ostalih boja	GL	72
VIŠESLOJNI MATERIJALI*		
papir i karton/raznovrsni metali		80
papir i karton/plastika		81
papir i karton/aluminij		82
papir i karton/bijeli lim		83
papir i karton/plastika/aluminij		84
papir i karton/plastika/aluminij/bijeli lim		85
plastika/aluminij		90
plastika/bijeli lim		91
plastika/raznovrsni metali		92
staklo/plastika		95
staklo/aluminij		96
staklo/bijeli lim		97
staklo/raznovrsni metali		98

PAPIR I KARTON

- recikliranjem papira štedi se energija, čuvaju se šume i smanjuje onečišćenje vode i zraka
- papir je vrijedna sirovina i može se reciklirati više puta (do 7 puta)
- papir se odlaže u plave spremnike

U plave spremnike za papir treba odložiti:

novine, časopise, kompjuterski papir, prospekti, kataloge, knjige, telefonske imenike slikevnicice, pisma, pisaći papir, uredske tiskovine, bilježnice, papirnate vrećice, mape, kartone, kartonske kutije (s kartonskih kutija potrebno je skinuti ljepljive trake, plastiku i sl.), kartonske fascikle, valovitu ljepenklu

U plave spremnike za papir NE SMIJE se odložiti:

plastika, složena – višeslojna ambalaža (npr. ambalaža za mlijeko napitke), indigo papir, ugljeni papir, termo (faks) papir, fotografije i fotopapir, zauljeni i prljavi papir, pelene, vlažne maramice

STAKLO

- u kućnom otpadu staklo prosječno čini do 10% otpada
- recikliranjem stakla štedimo sirovine i energiju
- dio staklene ambalaže od pića nalazi se u sustavu povratne naknade
- staklo se može u potpunosti reciklirati

Stakleni ambalažni otpad se odlaže u spremnike s oznakom staklo ili ambalažno staklo.

U spremnike za staklo odlaže se stakleni ambalažni otpad bez obzira na boju.

Ravno prozorsko staklo i ostale vrste stakla odlažu se u reciklažnim dvorištima.

U spremnike za staklo NE SMIJE se odložiti:

čepovi, zatvarači, predmeti od keramike, gline, porculana i kamenja, rasvjetna tijela (žarulje i fluorescentne cijevi), ostale vrste stakla (ravno, armirano, laboratorijsko, automobilsko, ogledala)

METAL

- u kućanstvima čelik i aluminij čine najviše metalnog otpada
- metali se odvojeno prikupljaju u posebnim spremnicima, reciklažnim dvorištima i akcijama prikupljanja glomaznog otpada
- dio metalne ambalaže od pića nalazi se u sustavu povratne naknade - limenke

U spremnike za metalnu ambalažu odlažu se limenke od pića, napitaka, hrane i aluminijska folija

Metalnu ambalažu potrebno oprati prije odlaganja, a poklopac metalne ambalaže ostaviti unutar limenke.

U spremnike za metalnu ambalažu NE SMIJE se odložiti:

limenke s ostacima boja, lakova, ulja, limenke s ostacima kemijskih tvari, boce i limenke od plinova pod tlakom, boce i limenke od zapaljivih i eksplozivnih tekućina, nemetalna ambalaža, električni aparati, baterije

PLASTIKA

- za uspješno recikliranje plastičnog otpada neophodno je odvojeno prikupljanje plastike po vrstama
- dio plastične ambalaže od pića nalazi se u sustavu povratne naknade

U spremnike za plastičnu ambalažu smije se odlagati samo plastika označena brojevima 1-7

(najčešće boce od mlijeko napitaka, ulja, octa, plastične kutijice i posude)

Sve ostale vrste plastičnog otpada trebaju se predati u reciklažno dvorište.

U spremnike za plastičnu ambalažu NE SMIJE se odložiti:

plastična ambalaža opasnog otpada (pesticidi, boje, lakovi, otapala), ambalaža motornih ulja i maziva

TEKSTILNI OTPAD

- 90% tekstilnog otpada može biti ponovno upotrijebljeno
- recikliranje tekstila jednostavno je i dostupno jer osim u spremnicima, tekstilni otpad je moguće predati u svakoj trgovini koja prodaje tekstil, a veća je od 400 m²

U spremnike za tekstilni otpad treba odložiti:

čiste i suhe majice, košulje, veste, hlače, traperice, sukne, kapute, jakne, donje rublje, čarape, pokrivala za glavu i ruke i sve ostale odjevne predmete namijenjene zaštiti tijela, kućanski tekstil (plahte, ručnici, zavjese), cipele, čizme, sandale, obuću za sport, japanke, klobove

U spremnike za tekstilni otpad NE SMJE se odložiti:

prjava, mokra i raspadnuta odjeća, obuća i tekstil, jastuci, popluni, tepisi, kišobrani, torbe, plišane igračke za djecu

GLOMAZNI OTPAD

- Svi predmeti koji se zbog veličine ne mogu prikupljati zajedno s komunalnim otpadom

Sakupljanje glomaznog otpada moguće je jednom godišnjem odlaganjem u spremnike na adresi korisnika, svakodnevno u reciklažnom dvorištu u Ul. Ljudevita Gaja 31 ili u mobilnom reciklažnom dvorištu u prigradskim naseljima, prema kalendaru davatelja usluge.

EE OTPAD

- Elektični i elektronički (EE) otpad sastoji se od električne i elektroničke opreme i uređaja koji su ovisni o električnoj energiji
- EE otpad može sadržavati štetne tvari koje je važno zbrinuti na pravilan način
- EE otpad često sadrži plemenite metale koji se mogu izdvojiti i reciklirati
- kontakti i adrese za preuzimanje EE otpada
https://www.mzoip.hr/doc/elektricni_i_elektronicki_otpad.pdf

EE otpad (uređaji veličine do 25 cm) moguće je predati u u trgovinama koje imaju oznaku „Preuzimamo EE otpad“.

EE otpad (uređaji veći od 25 cm) mogu se predati u prodavaonicu prilikom kupnje novih uređaja.

EE otpad može se besplatno predati u reciklažno dvorište.

EE otpad može preuzeti ovlašteni sakupljač.

PROBLEMATIČNE I OPASNE TVARI

- U kućanstvima se od problematičnih i opasnih tvari često pojavljuju: baterije, lijekovi, razne kemikalije za čišćenje, otapanje, odčepljivanje, boje lakovi, akumulatori, antifriz i sl.
- Na ambalaži tih tvari označene su mjere opreza

Problematične i opasne tvari potrebno je odvojeno odlagati.

Reciklažna dvorišta preuzimaju sve opasne i problematične tvari, ali za neke postoje posebni uvjeti preuzimanja (npr. igle od injekcija preuzimaju se samo u čvrstoj prozirnoj neprobojnoj ambalaži).

Stare baterije možemo odložiti u spremnicima koji se nalaze u prodavaonicama.

Neke ljekarne preuzimaju stare lijekove u posebnim bijelo-crvenim spremnicima.

Opasne i problematične tvari ne smiju se odlagati u kućni otpad!

SAVJETI ZA RAZUMNO POSTUPANJE S PROBLEMATIČNIM I OPASNIM TVARIMA

- Umjesto kemijskih sredstava za uklanjanje stare boje i lakova upotrijebiti vrući zrak ili brusilicu.
- Prije upotrebe kemijskih sredstava za odčepljivanje odvoda upotrijebiti mehaničke metode.
- Termometre sa živom koji su oštećeni zatvoriti u čvrstu ambalažu i predati u reciklažno dvorište.
- Staro jestivo ulje izdvojiti i predati u reciklažno dvorište.*
- Prije korištenja snažnih kemijskih sredstava za čišćenje površine potrebno ju je očistiti i isprati vrućom vodom, prirodnim sredstvima (npr. ocat) ili blažim deterdžentima i tek tada iskoristiti snažnija sredstva, ako je potrebno.
- Preporučljivo je koristiti autoservis koji ima organizirani sustav odvojenog preuzimanja antifrina i motornih ulja, uljnih filtera i zauljenih predmeta.
- Prilikom kupovanja boja i lakova kupiti samo potrebnu količinu, a same tvari koristiti prema uputama proizvođača.
- Iskorištene rasvjetne fluorescentne cijevi odvojeno odložiti.**
- Umjesto korištenja pesticida i insekticida koristiti alternativna prirodna rješenja (npr. lavanda protiv moljaca).

* staro jestivo ulje uzrokuje zagađenje u vodama, začepljuje odvode i stvara probleme u uređajima za pročišćavanje voda. Odvojenim prikupljanjem izbjegavaju se negativni utjecaji i omogućuje ponovna upotreba (npr. za energetsko iskorištanje ili u proizvodnji sapuna)

** rasvjetne fluorescentne cijevi mogu sadržavati teške metale (npr. živa) koji mogu negativno utjecati na zdravlje ljudi i izazvati ozbiljna zagađenja okoliša

BIOOTPAD

- Organski otpad iz kućanstava treba odložiti u smeđe spremnike ili kompostere.

Kompostiranje

- Biološka razgradnja organskog otpada, najstariji i najprirodniji način recikliranja otpada
- Najpovoljniji način postupanja s biootpadom
- U svega nekoliko mjeseci (od 6 do 12 mjeseci, ovisno o količini tvari i sastavu biootpada) biootpad postaje kvalitetan kompost koji može oplemeniti bilo koji tip tla

Što čini biootpad?

ostaci voća i povrća, ljske jajeta, talog kave, vrećice čaja, kruh i peciva, trava, lišće, granje, cvijeće, otpalo voće, zemlja iz lonaca za cvijeće, kora drveta, korov, kosa, dlaka, slama, piljevina, iverje, božićna drvca, papirnate maramice, manje količine papira bez boje, pepeo od izgaranja drva, izmet životinja (u manjim količinama)

Za kompostiranje NIJE POGODNO:

pepeo od izgaranja ugljena (uključujući i drveni ugljen), obojeni papir, meso, riba, mlijeko i mliječni proizvodi, cigarete i duhan, kuhanostaci biljaka, bolesni dijelovi biljaka, sav otpad koji nije organskog podrijetla (metali, baterije, lijekovi, plastika, ostaci od lakova i boja, bilo kakve kemikalije itd.), vrećice od usisivača, kosti, koža, masti, ulja, obojeno drvo, tiskovine

Napravite vlastiti kompost!

Kako i gdje kompostirati?

- U dvorištu/vrtu
- Odaberite mjesto koje je zaštićeno od izravnih udara vjetra, izbjegavajte hladne i mračne pozicije
- Kompostiranje je urednije ako se prostor za kompostiranje ogradi
- Odabratib drvenu, žičanu ili plastičnu konstrukciju koja na dnu nema podlogu ili ima probušene rupe (do 1 m²)
- Moguće je i kompostiranje u hrpama, bez ogradišvanja (minimalna površina za kompostiranje u hrpama je 3 m²)

Načini kompostiranja

Kompostiranje na hrpi

Plastični komposter

Žičani komposter

Drveni komposter

Proces kompostiranja

1

Na dnu kompostera postaviti grančice i lišće kako bi se omogućilo prozračivanje biootpada.

Na podlogu od granja i lišća postaviti tanak sloj vrtne zemlje ili komposta.

Prije postavljanja biootpada u komposter usitniti krupne komade (usitniti komade veće od 5 cm).

2

Naizmjenično slagati slojeve biootpada (debljine oko 20 cm) i tanke slojeve zemlje ili komposta dok hrpa ne dosegne visinu od 1,2 m.

Kao završni sloj postaviti prekrivni materijal npr. jutena vreća, trava, sijeno ili slama.

Kompost treba redovito miješati, u početku svakih 5-6 tjedana, zatim svaka sljedeća 2 do 3 mjeseca.

3

Nakon 9 do 12 mjeseci kompost je zreo, tamno je smeđe do crne boje i u njemu se više ne prepoznaju otpatci koji su ubaćeni u komposter.

4

Kompostom možete obogatiti tlo i prihraniti biljke.

Ako kompost koristite u lončanicama, preporuča se prosijavanje na situ s veličinom rupa manjom od 0,5 cm.

Otpadni biljni materijal ponovo možete iskoristiti za stvaranje komposta.

**KORICE IZREŽI
I STRANIČNIK ISKORISTI**

GRAD ĐAKOVO

Adresa:

GRAD ĐAKOVO

Trg dr. Franje Tuđmana 4
31400 Đakovo, Hrvatska

Telefon +385 31 84 04 44

Faks +385 31 84 04 26

info@djakovo.hr

www.djakovo.hr

**O okolišu ne dvoji,
otpad odvoji!**

Za više informacija o EU fondovima:

Ministarstvo regionalnog razvoja
i fondova Europske unije
www.mrrfeu.hr

Europski strukturni i investicijski fondovi
www.strukturnifondovi.hr

Sadržaj ovog vodiča isključiva je
odgovornost Grada Đakova

